

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 21 listopada 2024 r.
znak sprawy: DWM.wv.0822.53.2024

według rozdzielnika

Dotyczy: stanowiska MRiRW wobec projektowanej umowy o wolnym handlu UE-Mercosur

Szanowni Państwo,

bardzo dziękuję za Państwa pisma dotyczące negocjacji umowy o wolnym handlu UE-Mercosur. Chciałbym zapewnić, że z najwyższą uwagą traktuję wyrażone przez Państwa obawy i zaniepokojenie.

Negocjacje Komisji Europejskiej (KE) z krajami Mercosur części handlowej umowy zostały zakończone w 2019 r. Postulaty dotyczące sektora rolnego, zgłaszane przez Polskę w trakcie tych negocjacji (w tym wspólnie z krajami o podobnej ocenie wrażliwości sektora rolnego, np. Francja), zostały uwzględnione jedynie częściowo. Obecne rozmowy dotyczą zrównoważonego rozwoju, ochrony klimatu i przeciwdziałania wylesianiu oraz niektórych innych zagadnień z obszarów pozarolnych. Ewentualne zakończenie obecnych rozmów porozumieniem będzie dopiero podstawą dla złożenia przez KE formalnego wniosku do krajów członkowskich UE o przyjęcie całościowej umowy UE-Mercosur, wraz z komponentem handlowym wynikającym z porozumienia politycznego z 2019 r. Wówczas dopiero rozpocznie się formalna procedura, w ramach której kraje członkowskie będą mogły wyrazić poparcie lub sprzeciw dla umowy.

Jak wynika z rozmów z Dyrektorem Generalną DG Trade Sabine Weyand podczas spotkań w Ministerstwie Rozwoju i Technologii i MRiRW w dniach 12-13 listopada 2024 r. KE uważa, że możliwe jest zakończenie negocjacji z Mercosur podczas

Szczytu państw Mercosur w grudniu 2024 r., ale też nie jest to przesądzone. KE nie przewiduje na obecnym etapie rozmów, a tym bardziej po osiągnięciu całościowego porozumienia, możliwości ograniczenia proponowanych preferencji dla Mercosur w sektorze rolnym (Paragwaj postuluje nawet ich zwiększenie). Jednocześnie nie wyklucza regulacji wewnętrznych zwiększających konkurencyjność unijnej produkcji względem importu z Mercosur – np. poprzez złagodzenie wymogów związanych z polityką rolną i Zielonym Ładem.

MRiRW przeanalizowało rezultaty negocjacji z 2019 r. i wynikające z nich projektowane zobowiązania w obszarze handlu. Mamy poważne zastrzeżenia do tych propozycji. Zamieściliśmy je również na naszej stronie internetowej¹. Zastrzeżenia te prezentujemy także na bieżąco w ramach Rady Ministrów, w tym w kontaktach z Ministerstwem Rozwoju i Technologii, które odpowiada za wypracowanie i prezentację stanowiska Rządu RP w sprawie tej umowy.

Poniżej przedstawiam bardziej szczegółowe informacje nt. treści projektowanej umowy w odniesieniu do handlu rolnego wraz z naszą oceną tych propozycji.

Wybrane postanowienia Umowy UE-Mercosur

Umowa UE-Mercosur ma mieć charakter kompleksowy i obejmować zobowiązania w takich obszarach jak m.in.: liberalizacja (całkowita lub częściowa) ceł w handlu wzajemnym towarami, współpraca w sprawach weterynaryjnych i fitosanitarnych, ochrona oznaczeń geograficznych, liberalizacja handlu usługami, dostępu do rynku zamówień publicznych oraz wiele innych zagadnień współpracy handlowej i gospodarczej ujętych w blisko czterdziestu rozdziałach i aneksach. KE uważa, że umowa przyniesie korzyści dla UE jako całości, w szczególności w odniesieniu do sektora przemysłowego, usług, ale także korzyści dla niektórych segmentów produkcji rolno-spożywczej. Dotyczy to w szczególności produktów rolnych przetworzonych, sektora mleczarskiego (może to mieć znaczenie również dla eksportu Polski) oraz produktów objętych w UE ochroną oznaczeń geograficznych.

Wzajemna liberalizacja handlu ma polegać na realizacji szczegółowych harmonogramów redukcji lub zniesienia ceł w obrotach wzajemnych, w tym produktami rolnymi. **Dla wrażliwych towarów rolnych liberalizacja ceł ma być**

¹ Link do komunikatu MRiRW z 8.11.2024 r.: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/umowa-ue-mercosur--stanowisko-resortu-rolnictwa>

ograniczona do poziomu ustanowionych kontyngentów taryfowych (TRQ) o obniżonej lub zerowej stawce celnej. Po przekroczeniu przez import wielkości TRQ będą obowiązywały stawki takie jak obecnie.

Po stronie UE niepełna liberalizacja ceł w imporcie z krajów Mercosur (ustanowienie TRQ bądź częściowa redukcja stawki celnej bez ograniczeń kwotowych) ma dotyczyć ponad dwudziestu towarów i grup towarowych, w tym istotnych dla polskiego rolnictwa, m.in: mięsa wołowego, wieprzowego, drobiowego, mleka i śmietany, serów, żółtek jaj i albumin, cukru trzcinowego do rafinacji, etanolu, i innych.

Przykładowo, wielkości TRQ w dostępie do rynku UE na mięso drobiowe, wołowe, mleko w proszku i sery są następujące:

- Mięso drobiowe – dwa kontyngenty bezcłowe (jeden na mięso z kością i drugie na mięso bez kości) o łącznym wolumenie 30 tys. ton w pierwszym roku obowiązywania umowy stopniowo wzrastającym w kolejnych latach do łącznego poziomu 180 tys. ton w szóstym roku,
- Mięso wołowe – dwa kontyngenty (jeden na mięso świeże, drugi na mrożone) o obniżonym cła (7,5%) o łącznym wolumenie 16,5 tys. ton w pierwszym roku, stopniowo wzrastającym w kolejnych latach do poziomu 99 tys. ton w szóstym roku,
- Mleko w proszku – kontyngent taryfowy 1 tys. ton w pierwszym roku, stopniowo wzrastający w kolejnych latach do 10 tys. ton w jedenastym roku. Stawka wewnątrz kontyngentu ma podlegać stopniowo redukcji aż do zniesienia w 11 roku od wejścia w życie umowy,
- Sery (bez mozzarelli) – kontyngent taryfowy 3 tys. ton w pierwszym roku, stopniowo wzrastający w kolejnych latach do 30 tys. ton w jedenastym roku. Stawka wewnątrz kontyngentu ma podlegać stopniowo redukcji aż do zniesienia w 11 roku od wejścia w życie umowy.

W sektorze cukru liberalizacja ceł w dostępie do rynku UE ma dotyczyć tylko cukru trzcinowego do rafinacji oraz ma polegać na ustanowieniu bezcłowego TRQ 10 tys. ton dla Paragwaju oraz na zniesieniu cła dla części (180 tys. ton) z obecnie już alokowanej w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) kwoty taryfowej dla Brazylii.

Po stronie Mercosur umowa przewiduje otwarcie trzech TRQ w imporcie towarów z UE: na niektóre produkty mleczarskie, preparaty do żywienia niemowląt oraz czosnek.

Szereg towarów podlega wyłączeniu z liberalizacji, m.in. mięso baranie i kozie (oprócz solonego i suszonego objętego TRQ), maślanka, tłuszcz mleczny, serwatka, mozzarella, pszenica durum, pszenica (z wyj. siewnej) oraz cukier (inny niż trzcinowy do rafinacji).

Odnośnie możliwych skutków dla eksportu unijnych produktów sektora mleczarskiego, projektowana umowa zakłada, że wymiana koncesji w handlu produktami mleczarskimi ma odbywać się na zasadzie wzajemności, tj. UE, w tym Polska, miałyby ułatwienia w dostępie do rynku krajów Mercosur analogiczne do tych przyznanych tym krajom w dostępie do rynku UE. Polegałyby one na stopniowej liberalizacji ceł w okresie przejściowym i/lub na przyznaniu kontyngentów taryfowych (TRQ) o obniżonej stawce celnej. Część produktów mleczarskich miałaby natomiast na zasadzie wzajemności być wyłączona z jakiegokolwiek liberalizacji. Polska posiada uzgodnione świadectwa w eksporcie mleka i produktów mleczarskich do Argentyny i Brazylii, a w 2023 r. odnotowaliśmy dodatnie saldo w handlu produktami mleczarskimi z krajami Mercosur (obroty handlowe były jednak stosunkowo niewielkie).

W imporcie z krajów Mercosur owoców i warzyw świeżych lub chłodzonych UE zachowa system cen wejścia w odniesieniu do większości objętych nim towarów (m.in. pomidory, ogórki, jabłka, gruszki, śliwki, wiśnie, morele, brzoskwinie i nektarynki, winogrona i sok winogronowy). System cen wejścia stosowany w unijnej taryfie celnej chroni przed importem po niskich cenach. Zgodnie z projektem umowy ceny wejścia mają zostać wyeliminowane w imporcie z krajów Mercosur owoców cytrusowych.

KE zapewnia, że obowiązujące unijne standardy dotyczące bezpieczeństwa żywności będą zachowane i rygorystycznie przestrzegane wobec importu z krajów Mercosur. W związku z unijnymi wymogami w zakresie bezpieczeństwa żywności (wymogi SPS) nie wszystkie towary pochodzące z krajów Mercosur, mimo przyznanych tym krajom w ramach umowy ww. koncesji taryfowych, mają dostęp do rynków UE. Dla przykładu dostęp do rynków UE mają jedynie produkty mleczarskie pochodzące z Argentyny i Urugwaju, jaja tylko pochodzące z Argentyny, mięso drobiowe tylko

z zakładów zatwierdzonych przez KE w Argentynie i Brazylii. Żadne z państw Mercosur nie ma dostępu do rynku UE mięsa wieprzowego, w związku z czym koncesje taryfowe w tym sektorze nie mają obecnie praktycznego znaczenia.

Ocena MRiRW

Uważamy, że przyjęcie umowy w obecnie projektowanym kształcie może stworzyć zagrożenie wypierania polskich produktów rolnych z rynków innych krajów UE przez produkty importowane z krajów Mercosur (zwłaszcza w sektorze mięsa drobiowego).

Projekt zawiera co prawda zapisy umożliwiające stronom w pierwszych latach funkcjonowania umowy czasowe wycofanie preferencji w dostępie do rynku w razie nadmiernego importu powodującego szkody rynkowe, jednak nie są one dostosowane do specyficznych warunków sektora rolnego. Uruchomienie tego mechanizmu na poziomie UE może być w praktyce trudne.

Ponadto proponowane preferencje taryfowe w dostępie do rynku UE nie są uwarunkowane przestrzeganiem przez produkty z krajów Mercosur standardów UE w zakresie zrównoważonego rozwoju, co było i jest ważnym postulatem Polski zgłaszanym na forum UE, nie tylko wobec krajów Mercosur, ale i innych krajów trzecich. Jedynie w przypadku jaj KE uwarunkowała możliwość korzystania przez import z krajów Mercosur z zerowej stawki celnej (która ma zacząć obowiązywać po 4 letnim okresie przejściowym) od przestrzegania standardów w zakresie dobrostanu zwierząt.

Jeszcze raz dziękuję za otrzymane od Państwa stanowiska. Jednocześnie zwracam się z prośbą o przekazanie niniejszej odpowiedzi do wszystkich sygnatariuszy pism, w imieniu których Państwo występowali.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

\$imię nazwisko

/podpisano elektronicznie/

Rozdzielnik:

1. Arkadiusz Pisarek, Przewodniczący Porozumienia dla Mleczarstwa, Prezes Zarządu Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny,
2. Dariusz Goszczyński, Przewodniczący Zespołu ds. drobiarstwa, Porozumienie Rolnicze Zrzeszeń i Organizacji Drobiarskich,
3. Grzegorz Brodziak, p.o. Prezesa Polskiej Federacji Rolnej,
4. Jacek Klimza, Prezes Zarządu Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego,
5. Krzysztof Nykiel, Prezes Zarządu Federacji Gospodarki Żywnościowej RP,
6. Krzysztof Nykiel, Prezes Zarządu Głównego Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego,
7. Marian Sikora, Przewodniczący Rady Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych,
8. Tomasz Obszański, Przewodniczący NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
9. Tomasz Parzybut, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Rzeźników i Wędliniarzy RP,
10. Wiktor Szmulewicz, Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych.

Do wiadomości:

1. Donald Tusk, Prezes Rady Ministrów,
2. Krzysztof Paszyk, Minister Rozwoju i Technologii,
3. Radosław Sikorski, Minister Spraw Zagranicznych,
4. Adam Szłapka, Minister do Spraw Unii Europejskiej,
5. Mirosław Maliszewski, Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmu RP,
6. Ryszard Bober, Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Senatu RP.

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	4076998.14269466.9463905
Nazwa dokumentu	zał._Odpowiedź MRiRW z 21.11.2024 r. na pisma organizacji rolniczych - stanowisko MRiRW ws. umowy UE-Mercosur.pdf
Tytuł dokumentu	zał._Odpowiedź MRiRW z 21.11.2024 r. na pisma organizacji rolniczych - stanowisko MRiRW ws. umowy UE-Mercosur
Sygnatura dokumentu	DWM.ww.0822.53.2024
Data dokumentu	2024-11-21
Skrót dokumentu	D87533280D4FAA55E89ABA77BC8A56B3A56B2740
Wersja dokumentu	1.7
Data podpisu	2024-11-21 18:41:39
Podpisane przez	Czesław Siekierski; MRiRW Minister
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.124.8.8.

Data wydruku: 2024-11-25

Autor wydruku: Klimczuk Aleksandra (naczelnik)